

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS NITZAVIM • MAAMAR 1

אתם נצבים היום כלכם וגו'

« Vous vous tenez aujourd'hui, vous tous »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/nitzavim/1/

1 אתם נצבים היום כלכם וגו'. הנה פרשה זו קורין לעולם קודם ר"ה [ראש השנה] ומרומז במלת היום דקאי על ר"ה [ראש השנה] כי זה היום תחלת מ מעשיך זכרון ליום ראשון.

« Vous vous tenez aujourd'hui, vous tous », etc. Or, cette paracha est toujours lue avant Roch Hachana, et cela est évoqué par le mot « aujourd'hui » (hayom), qui désigne Roch Hachana, car « Ce jour est le commencement de Tes œuvres, souvenir du premier jour ».

שכל ניצוצי נשמות נצבים ומתעלים במקורם הראשון ביום זה עד לפני הוי' ראשיכם שבטיכם וגו'
Car toutes les étincelles d'âmes se tiennent et sont élevées jusqu'à leur source première en ce jour, « devant Havaya ». « Vos chefs, vos tribus », etc.,

מחוטב עציך עד שואב מימך פרט הכתוב עשר מדרגות שכמו שיש עשר מדרגות בנפש האדם דהיינו ג' שכלים וז' מדות כך

« depuis le coupeur de ton bois jusqu'au puiseur de ton eau » : le verset énumère dix niveaux. De même qu'il existe dix niveaux dans l'âme de l'homme, à savoir trois facultés de l'intellect et sept attributs émotionnels (midot), ainsi...

הנה כל ישראל הם קומה אחת שלימה וכללות נשמותיהן נקרא כנסת ישראל שנחלקת לעשר מדרגות ובראש השנה מתעלים כל המדרגות אפילו מחוטב עציך עד שואב מימך

tout Israël forme une stature complète, et l'ensemble de ses âmes est appelé la Congrégation d'Israël (Knesset Israël), qui se divise en dix niveaux. À Roch Hachana, tous les niveaux sont élevés, même « depuis le coupeur de ton bois jusqu'au puiseur de ton eau »,

שהם בחינות ומדרגות התחתונות [ועיין מענין אתם נצבים ברכות בא פט"ו [פרק ט"ו / פרשה ט"ו] וז"ל [וזה לשונן] במלאכים נאמר שרפים עומדים ממעל לו

qui sont les aspects et les niveaux inférieurs. (Voir aussi, au sujet de « Vous vous tenez », dans [Midrash] Rabba sur Bo, section 15, où il est dit : « Au sujet des anges, il est dit : “Des séraphins se tenaient au-dessus de Lui”,

ובנשמות נאמר אתם נצבים היום ועמ"ש מענין שרפים עומדים ממעל לו בביאור ע"פ ונקדשתי בתוך בני ישראל ועד"ז יובן ענין אתם נצבים היום לפני ה'.

et au sujet des âmes, il est dit : “Vous vous tenez aujourd'hui”. Voir aussi ce qui est écrit au sujet de « Des séraphins se tenaient au-dessus de Lui » dans l'explication du verset « Je serai sanctifié au milieu des enfants d'Israël » ; ainsi se comprendra le sens de « Vous vous tenez aujourd'hui devant Havaya ».

2 ועיין עוד מענין אתם נצבים ברבות באיכה ס"פ אני הגבר וס"פ דוב אורב ובקהלת בפסוק אני קהלת
ובזהר פ' יתרו דף פ"ב [פרק ב'] ע"א] להיות כולם מתעלים למעלה במקור חוצבם.

[Voyez encore, au sujet de « Vous vous tenez », Eikha Rabbah, à la fin de la section « Je suis l'homme » et à la fin de la section « Un ours aux aguets » ; Kohelet Rabbah, sur le verset « Moi, Kohelet », ainsi que le Zohar, parachat Yitro, page 82a.] afin que tous s'élèvent en haut, vers la source dont ils ont été taillés.

וזהו ויהי בישורון מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל (ע' [ע"ן] בזהר שמות ד"ו ע"ב) פ"י שכולם
מתאספים יחד להיות לאחדים כאחד.

Et c'est là le sens de : « Il fut roi en Yechouroun, lorsque les chefs du peuple se rassemblèrent, les tribus d'Israël ensemble » (voir Zohar, Chemot, page 16b) : ils se rassemblent tous afin de ne faire qu'un, comme un seul.

כי זהו כלל גדול דכל דאתי מסטרא דקדושה הוא בבחי' נעוץ סופן בתחלתן שאין לו בחינת ראש וסוף
Car c'est là un grand principe : tout ce qui provient du côté de la sainteté est au niveau de « leur fin est enchâssée dans leur commencement », qui ne comporte ni aspect de tête ni de fin ;

והוא בחי' עגולים שנמשך מבחי' סובב כל עלמין (ועמ"ש מזה בביאור ע"פ ויהי קול מעל לרקיע)
et c'est le niveau des cercles (igoul im), qui découle du niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin). (Voir aussi ce qui est écrit à ce sujet dans l'explication du verset : « Et il y eut une voix au-dessus du firmament ».)

ולכן אמרו רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] הוי שפל רוח כפני כל אדם לפי שיש בכל אחד ואחד בחי' ומדרגות
מה שאין בחבירו וכולם צריכין זה לזה.

C'est pourquoi nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Sois humble d'esprit devant tout homme », car chacun possède des aspects et des niveaux que son prochain ne possède pas, et tous ont besoin les uns des autres.

ונמצא שיש יתרון ומעלה בכח אחד ואחד שגבוה מחבירו וחבירו צריך לו וכמשל האדם שהוא בעל
קומה בראש ורגלים שאף שרגלים

Il s'ensuit qu'il y a un avantage et une supériorité dans la capacité de chacun, en ce qu'il est supérieur à son prochain et que celui-ci a besoin de lui. C'est comparable à l'homme, dont la stature comprend une tête et des pieds : bien que les pieds

הם סוף המדרגה ולמטה והראש הוא העליון ומעולה ממנו מ"מ הרי בבחינה אחת יש יתרון ומעלה להרגלים שצריך להלך בהם וגם הם מעמידי הגוף והראש

soient à l'extrémité de l'échelle, en bas, et que la tête soit la partie la plus haute et leur soit supérieure, les pieds ont néanmoins, à un certain égard, un avantage et une supériorité, car l'homme a besoin d'eux pour marcher ; de plus, ils soutiennent le corps et la tête.

וגם כשאירע כובד בראש מקיזין דם ברגלים ונרפא ומקבל חיותו ממנו ונמצא שאין שלימות להראש בלתי הרגלים כך הנה כל ישראל קומה אחת שלימה.

De plus, lorsque la tête est accablée, on fait une saignée aux pieds et elle est guérie ; elle reçoit d'eux sa force vitale. Il s'ensuit que la tête n'est pas complète sans les pieds. De même, tout Israël forme une stature complète.

3 ונמצא אפילו מי שמחשב בדעתו שהוא בחי' ראש לגבי חבירו הרי אין לו שלימות בלי חבירו וימצא חסרון בנפשו מה שחבירו משלימו ועי"ז יהיה בטל

Il en ressort que même celui qui estime dans son esprit qu'il est le niveau de la tête par rapport à son prochain ne possède aucune plénitude sans lui ; il découvrira en son âme un manque que son prochain vient combler. Par cela, il sera annulé

ושפל רוח לגבי חבירו מבלי ימצא האדם ראש וסוף ועי"ז ביטול זה יתאחדו להשראת יחודו ית' שמסטרא דקדושה בלי ראש וסוף משא"כ מי שמחשב בדעתו

et sera humble d'esprit vis-à-vis de son prochain, si bien qu'aucune personne ne sera considérée comme tête ni comme fin. Par cette annulation de soi (bitoul), ils s'uniront, afin que s'établisse l'unité de D.ieu, qu'Il soit béni ; car ce qui relève du côté de la sainteté est sans tête ni fin. En revanche, celui qui estime dans son esprit

נפרד במעלתו לגבי חבירו ועושה ראש וסוף נפרדים הרי הוא נופל בעלמא דפרודא שמסט"א [שמסטרא אחרא] והנה בראש השנה הוא בחי' התשובה שכללות נשמות ישראל תשובנה למקורם ושרשם.

[qu'il est] séparé par sa supériorité vis-à-vis de son prochain et établit une tête et une fin séparées, tombe dans le monde de la séparation, qui relève de la sitra a'hra (l'autre côté). Or, à Roch Hachana, se révèle le niveau de la techouva (retour) : les âmes d'Israël, dans leur expression générale et collective, retournent à leur source et à leur racine.

4 וזהו בהתאסף ראשי עם ראש הוא בחי' המחשבה וראשי עם הם בחינות המחשבות של כללות ישראל שהם מתאספים מעלמא דפרודא שנפלו מחשבותם להיות זה פונה לכאן וכי' ונעשים רשות היחיד ליחודו ית'

Et voici [le sens de] « lorsque les chefs du peuple se rassemblèrent » : la tête correspond au niveau de la pensée, et « les chefs du peuple » désignent les pensées de l'ensemble d'Israël. Elles se rassemblent après être tombées dans le monde de la séparation, où leurs pensées s'étaient dispersées, l'un se tournant d'un côté, et ainsi de suite ; elles deviennent alors un domaine privé (reshout hayahid) pour Son unité, béni soit-Il.

(ועד"ז הוא פי' שמע ישראל שמע לשון אסיפה מלשון וישמע שאול וכמ"ש במ"א וע' בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער ר"ה [ראש השנה] פ"ג [פרק ג']) וזהו דרך כלל:

(Et c'est dans le même sens qu'il faut comprendre « Écoute, Israël » : chema signifie « rassemblement », comme dans l'expression « Chaoul rassembla (vayechama) » ; ainsi qu'il est expliqué ailleurs. Voir aussi Pri Etz Chaim, Porte de Roch Hachana, chapitre 3.) Voilà l'explication générale.

5 ב אך דרך פרט איך הוא דרך היחוד ומהו ענין התשובה ולמה דוקא בראש השנה.

2. Mais, dans le détail : comment s'accomplit l'unité, quel est le sens de la techouva (retour), et pourquoi précisément à Roch Hachana ?

ביאר הכתוב אח"כ לעברך בברית והענין כמו למשל שני אוהבים שכורתים ברית ביניהם שלא תפסוק אהבתם שאלו היה הדבר שהאהבה תלויה בו קיים לעד

Le verset explique ensuite : « Afin que tu entres dans l'alliance. » La chose ressemble, par exemple, à deux amis qui concluent entre eux une alliance afin que leur amour ne cesse pas. Car si ce dont dépend leur amour devait durer à jamais,

לא היו צריכין לכריתת ברית ביניהם אלא לפי שיראים שמא יבוטל הדבר ובטלה האהבה או שמא יגרום איזה מניעה מבחוק.

ils n'auraient pas besoin de conclure une alliance entre eux. Ils le font plutôt parce qu'ils craignent que la chose ne cesse et que l'amour ne soit annulé, ou qu'un obstacle extérieur ne provoque peut-être cela.

6 ועיי' כריתת הברית תהיה אהבתם אהבה נצחית בל תמוט עולם ועד ולא יפרידם שום מניעה מבית ומחוץ.

Et par la conclusion de l'alliance, leur amour sera un amour éternel qui « ne sera jamais ébranlé, à jamais », et aucun obstacle, venant de l'intérieur ou de l'extérieur, ne les séparera.

והיינו מפני שעושין ביניהם קשר אמיץ וחזק שיתייחדו ויתקשרו באהבתם בקשר נפלא ולמעלה מן הטעם

C'est-à-dire qu'ils établissent entre eux un lien solide et puissant, afin d'être unis et liés dans leur amour par un lien merveilleux, au-delà de la raison

והדעת שאף שע"פ הטעם והדעת היה צריך לפסוק האהבה או לגרום איזה שנאה אעפ"כ [אף על פי כן] מחמת הכריתות ברית מוכרח להיות אהבתם לעד קיימת

et de la connaissance : même si, selon la raison et la connaissance, l'amour devrait cesser ou susciter une certaine haine, néanmoins, du fait de la conclusion de l'alliance, leur amour doit nécessairement durer à jamais.

ועל כל פשעים תכסה אהבה זו וקשר אמיץ זה לפי שבאו בברית והתקשרות כאלו נעשו לבשר אחד.

Et cet amour, ainsi que ce lien solide, « couvrira toutes les transgressions », car ils sont entrés dans une alliance et se sont liés comme s'ils étaient devenus une seule chair.

7 וכמו שלא יוכל לפסוק אהבתו על עצמו כך לא יפסוק מעל חברו. ולכן נקי בלשון כריתת ברית כמ"ש אשר כרתו את העגל ויעברו בין בתריו כלומר להיות שניהם עוברים בתוך גוף אחד להיות לאחדים.

Et de même qu'on ne peut cesser de s'aimer soi-même, on ne cessera pas d'aimer son prochain. C'est pourquoi on emploie l'expression « conclure une alliance par la coupe », comme il est écrit : « ils coupèrent le veau et passèrent entre ses morceaux » ; c'est-à-dire que tous deux passent à l'intérieur d'un même corps, pour ne faire qu'un.

8 והנה ככל המשל הזה עשה לנו ה' אלהינו דכתיב הנה אנכי כורת ברית נגד כל עמך אעשה נפלאות פיי למעלה מן הטעם ודעת וכמו שאמר דוד ליהונתן נפלאות אהבתך וגו'.

Or, de la même manière que dans toute cette parabole, Havaya notre D.ieu a agi pour nous, ainsi qu'il est écrit : « Voici, je conclus une alliance ; devant tout ton peuple, j'accomplirai des merveilles » : c'est-à-dire au-delà de la raison et de la connaissance ; comme David dit à Yehonatan : « Ton amour fut merveilleux », etc.

כי על ידי יגמה"ר [י"ג מדות הרהמים] שהמשיך משה רבינו ע"ה [עליו השלום] נעשה כביכול כריתת ברית והתקשרות להקב"ה עם ישראל לעורר את האהבה וסלחת כו' שלא יהיו עונותיכם מבדילין כו' כי חלק ה' עמו:

Car, par les Treize Attributs de miséricorde que Moché notre maître, que la paix soit sur lui, fit descendre, il se produisit, pour ainsi dire, une conclusion d'alliance et un lien du Saint béni soit-Il avec Israël, afin d'éveiller l'amour et le pardon, etc., de sorte que « vos fautes » ne « fassent pas séparation », etc., car « la part de Havaya, c'est son peuple ».

9 ג והנה אמרו רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] אמר הקב"ה אמרו לפני מלכיות שתמליכוני עליכם זכרונות שיעלו זכרונכם לפני לטובה ובמה בשופר.

3. Or, nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : Le Saint béni soit-Il a dit : « Dites devant Moi les Mal'houyot (versets du Règne), afin que vous Me proclamiez Roi sur vous ; les Zikhronot (versets du Souvenir), afin que votre souvenir s'élève devant Moi pour le bien. Et par quoi ? Par le chofar. »

כי הנה ראש השנה הוא זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון שנברא בו אדם הראשון בר"ה [בראש השנה] ואמר ה' מלך גאות לבש וגו'

Car Roch Hachana est [le jour de] « Ce jour est le commencement de Tes œuvres, souvenir du premier jour », celui où Adam, le premier homme, fut créé, à Roch Hachana ; et il dit : « Havaya règne ; Il s'est revêtu de majesté », etc.,

לפי שאז נתגלה מלכותו ית' והיה זה באתערותא דלעילא בלבד ועכשיו צריך להיות זכרון ליום ראשון ע"י אתערותא דלתתא לעורר התגלות מלכותו ית' עלינו ע"י זכרון הברית וההתקשרות שבין ה' ובינינו

car alors Sa royauté, qu'Il soit béni, fut révélée. Cela se produisit par un éveil d'en haut seulement. Mais maintenant, il faut un « souvenir du premier jour » suscité par un éveil d'en bas, afin d'éveiller la révélation de Sa royauté, qu'Il soit béni, sur nous, par le souvenir de l'alliance et du lien entre D.ieu et nous.

והיינו על ידי השופר שהוא בחינת תשובה עילאה בחינת צעקת הקול מעומקא דליבא מנקודת פנימית הלב עד שאין כלי הדבור יכולים להגבילה מפני שהיא קול בלבד

C'est-à-dire par le chofar, qui est le niveau de la techouva supérieure (techouva ila'a), le cri de la voix venu des profondeurs du cœur, du point le plus intérieur du cœur, au point que les organes de la parole ne peuvent le contenir, car il n'est que voix.

ולכן אין אומר ואין דברים אלא בחינת תקיעה קול פשוט ושברים הוא ג"כ אינו אלא קול אלא שיש בקול עצמו כמה בחינות ותנועות גנוחי גניח כו'.

C'est pourquoi « il n'y a ni parole ni mots » ; il s'agit plutôt du niveau de la teki'a, une voix simple. Les chevarim, eux aussi, ne sont rien d'autre que de la voix, à ceci près que cette voix comporte plusieurs aspects et mouvements, « des gémissements, des plaintes », etc.

10 וביאור הדבר דכתיב לך אמר לבי בקשו פני וגו' פני היינו פנימיות הלב.

Explication de la chose : il est écrit : « À Toi mon cœur a dit : “Cherchez ma face (panai)” », etc. « Ma face » désigne la dimension intérieure du cœur.

כי הנה יש בבחי' צעקת הלב ב' בחינות בחי' פנימית גם בחי' חיצונית חיצונית הלב הוא נמשך מן הדעת והתבוננות בגדולת ה' והתפשטות אור א"ס

Car le cri du cœur comporte deux niveaux : un niveau intérieur et aussi un niveau extérieur. La dimension extérieure du cœur provient de la connaissance et de la contemplation de la grandeur de D.ieu, ainsi que du déploiement de la Lumière infinie (Or Ein Sof),

ב"ה על הנבראים להוות מאין ליש כל צבא השמים העליונים והארץ וכל אשר בה ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית ואתה מחיה את כולם כו'

béni soit-Il, sur les êtres créés, pour faire advenir du néant à l'existence toutes les armées des cieux supérieurs, la terre et tout ce qu'elle contient ; et « dans Sa bonté, Il renouvelle chaque jour, continuellement, l'œuvre de la création », et « Tu donnes la vie à tous », etc. ;

אשר בהרחיב דעתו בדברים האלו וכיוצא באחן נמשך לאדם בחי' צעקת הלב לצעוק לכו אל ה' ולמשוך אחריו לדבקה בו ית' בתשוקה וצמאון כו'.

de sorte que, lorsqu'une personne élargit son esprit en considérant ces sujets et d'autres semblables, le niveau du cri du cœur se suscite en elle : son cœur crie vers D.ieu et se porte vers Lui, afin de s'attacher à Lui, béni soit-Il, avec ardeur et soif, etc.

11 וזהו אחרי ה' ילכו כאריה ישאג שיש בחי' שאגה בבחי' חיצונית הלב הוא בחי' אחרי ה' ילכו כאריה שבמרכבה עליונה פני אריה אל הימין כו'

Et c'est là [le sens de] « Ils marcheront à la suite de Havaya ; Il rugira comme un lion » : car il existe le niveau du rugissement dans la dimension extérieure du cœur, qui est le niveau de « Ils marcheront à la suite de Havaya ; comme un lion » : [le lion] du Char céleste, « la face d'un lion à droite », etc.

והם כל מחנה מיכאל שעבודתם ושגתם הוא אל הימין בחי' אהבה וגודל אהבתם ותשוקתם להבטל ולהכלל באור א"ס ב"ה המהווה והמחיה אותם מחמת השגתם התהוותם

Et ceux-ci sont tout le camp de Mikhaël, dont le service et le rugissement sont du côté droit, le niveau de l'amour, ainsi que l'intensité de leur amour et de leur aspiration à s'annuler et à s'inclure dans la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qui les fait exister et leur donne la vie, [ce qui découle] de leur compréhension de leur venue à l'existence

מאין ליש וחיותם וקיומם והשפעתם שנמשך להם בכל רגע כל זה נקרא חיצוניות הלב שנלקחה מבחי' התפשטות זיו והארת ית' על הנבראים ששם עלו השגת הנבראים כל אחד ואחד לפי ערכו ואין זה

à partir du néant, ainsi que de leur force vitale, de leur existence et du flux qui leur est dispensé à chaque instant. Tout cela est appelé la dimension extérieure du cœur, qui provient du niveau de l'épanchement de Son rayonnement et de Sa lumière, béni soit-Il, sur les êtres créés, vers lequel s'élève la compréhension des êtres créés, chacun selon sa mesure ; et cela n'est rien

אלא זיו (ועמ"ש בפ' ראה בד"ה אחרי ה' אלקיכם תלכו ובד"ה כי תשמע בקול בענין מפתחות החיצונית ומפתחות הפנימיות) אבל הקב"ה בכבודו ובעצמו רם ומתנשא כו'

d'autre qu'un rayonnement. (Voyez aussi ce qui est écrit dans la paracha de Reeh, dans le discours commençant par « À la suite de Havaya, votre D.ieu, vous marcherez », et dans le discours commençant par « Si tu écoutes la voix », au sujet des clés extérieures et des clés intérieures.) Mais le Saint béni soit-Il, dans Sa gloire et Son essence mêmes, est élevé et exalté, etc.

וכדכתיב כי נשגב שמו לבדו שאפילו בחנית שמו הוא בבחי' לבדו דלית מחשבה תפיסא ביה ואני ה' לא שניתי כתיב כמו קודם שנברא העולם היה הוא ושמו לבדו כו' כמ"ש במ"א.

comme il est écrit : « Car Son Nom seul est exalté » : même le niveau de Son Nom est au niveau de « seul », car aucune pensée ne peut Le saisir. Et il est écrit : « Moi, Havaya, Je n'ai pas changé » : de même qu'avant la création du monde, Lui et Son Nom étaient seuls [à exister], etc., comme cela est expliqué ailleurs.

12 וכמאמר המלך המרומם לבדו מאז המשובח כו' פי' מאז קודם שנברא העולם היה בחי' המלך שהוא בחי' שמו בבחי' לבדו ומוכדל כו'.

Et comme le dit le chant : « Le Roi qui, seul, est exalté depuis les temps anciens, qui est loué », etc. C'est-à-dire : « depuis les temps anciens » — avant que le monde ne soit créé, il existait le niveau du « Roi », c'est-à-dire le niveau de Son Nom, dans la condition d'être « seul » et séparé, etc.

וגם עתה שיש ימות עולם מ"מ הרי הוא משובח ומפואר ומתנשא מהם שאינו מתפשו ומתלבש בתוכם
בבחינת גילוי

Et même maintenant, alors qu'il y a des «jours du monde», Il demeure loué, glorifié et élevé au-dessus d'eux, car Il ne se déploie pas et ne s'enveloppe pas en eux de manière révélée.

וכדכתיב כי ה' אלהיך אש אוכלה הוא פי' כטבע האש שמסתלק למעלה ע"ד משל ואינו יורד ומתפשט.

Comme il est écrit: «Car Havaya, ton D.ieu, est un feu dévorant»; c'est-à-dire, par analogie, comme la nature du feu, qui s'élève vers le haut et ne descend pas ni ne se répand.

(ועי' זוהר תרומה דקל"ב ע"ב) כי הנה כל השפעה והמשכה מאור א"ס ב"ה בעולמות הוא בחי' ירידה והשתלשלות ממקום גבוה למקום נמוך בחי' מים ולא שייך זה

(Voir à ce sujet le Zohar, Terouma, page 132b.) Car tout influx et toute émanation de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, vers les mondes constitue une descente et un enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), d'un lieu élevé vers un lieu inférieur, à la manière de l'eau ; cela ne s'applique

אלא אחר כמה מיני צמצומים והתלבשות האור במדריגות שונות ומסכים רבים להעלים ולהסתיר גילוי אלהותו ית' בעצמו ובכבודו שלא יהיו העולמות בטלים והיו כלא היו ויחזרו לאין ואפס כשהיו

qu'après plusieurs sortes de contractions (tsimtsoumim) et l'enveloppement de la lumière dans différents niveaux et de nombreux écrans, afin de dissimuler et de cacher la révélation de Sa divinité, béni soit-Il, dans Son essence et dans Sa gloire, de sorte que les mondes ne soient pas annulés et ne deviennent pas comme s'ils n'avaient jamais existé, retournant au néant et au rien qu'ils étaient auparavant.

אבל בגילוי אלהותו ית' בעצמו ובכבודו לא שייך שום השפעה לא בגדר ממאל ולא בגדר סובב. ולכן נקרא אל עליון כלומר שהוא רם ונשא וגבוה מאד

Mais dans la révélation de Sa divinité, béni soit-Il, dans Son essence et dans Sa gloire, aucun influx ne saurait s'appliquer, ni dans la catégorie de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin), ni dans celle de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin). C'est pourquoi Il est appelé «D.ieu Très-Haut (El Elyon)», c'est-à-dire qu'Il est éminent, élevé et très haut.

(וע' בפרדס בעה"כ [בערכי הכינויים] בפ"י אל עליון דפ"י שהוא בבחינת כתר שהוא עליון על כל האצילות ועמ"ש בשיר השירים בד"ה לסוסתי בפ"י כמראה אדם לעליון משא"כ עליון ממש הוא בחי' כי לא אדם הוא ע"ש).

(Voir le Pardès, dans Erchei HaKinouyim, à propos du sens de «El Elyon», où il est expliqué qu'il s'agit du niveau de Kéter, qui est supérieur à tout Atsilout. Voir aussi ce qui est écrit dans le Cantique des Cantiques, dans le discours commençant par «À ma jument», à propos de «comme l'apparence d'un homme» et de «je serai semblable (adameh) au Très-Haut (Elyon)»; tandis que le Très-Haut au sens propre est le niveau de «car Il n'est pas un homme»; voir là-bas.)

ומשם נמשך להיות לאדם בחי' צעקה בפנימית הלב למעלה מן הדעת שלא ליפרד מיחודו ואחדותו ית' ולהיות לכו בוער כרשפי אש שלהבת העולה מאליה

Et de là découle chez l'homme un cri provenant de la dimension intérieure du cœur, au-dessus de la connaissance, afin de ne pas être séparé de Son unité et de Son unicité, béni soit-Il, et son cœur brûle comme des éclairs de feu, une flamme qui s'élève d'elle-même.

ומעצמה בלי טעם ודעת להשתפך נפשו אל חיק אביה ולמסור נפשו באחד כי חלק ה' עמו וישראל עלו במחשבה בבחי' פנימית כו' כמ"ש במ"א.

et, spontanément, sans raison ni connaissance, son âme se répand dans le sein de son Père et se livre dans [le mot] «Un»; «car la part de Havaya, c'est Son peuple», et Israël s'éleva dans la pensée au niveau intérieur, etc., comme il est expliqué ailleurs.

13 וזהו לך אמר לבי בקשו פני פנימית הלב היינו ע"י את פניך הוי' אבקש כי מבחי' אחרי הוי' ילכו בחי' אחרי היינו זיו והארה מזה נמשך להיות כאריה ישאג

Et telle est [la signification de] «Mon cœur t'a dit: "Cherchez ma face"»: la dimension intérieure du cœur, c'est-à-dire par «Je chercherai ta face, Havaya». Car c'est du niveau de «Ils marcheront après Havaya» — le niveau de «après» désignant un rayonnement et une lumière — que provient [l'état de] «comme un lion, Il rugira»,

שהוא הצעקה דחיצונית הלב ולהיות בקשו פני הצעקה שמפנימית הלב הוא הנמשך מבחי' את פניך הוי' אבקש שהוא הקב"ה בכבודו ובעצמו וכנ"ל.

qui est le cri de la dimension extérieure du cœur. Et [l'émergence de] «Cherchez ma face», le cri provenant de la dimension intérieure du cœur, est ce qui est attiré du niveau de «Je chercherai ta face, Havaya», qui est le Saint béni soit-Il dans Sa gloire et Son essence, comme mentionné plus haut.

והוא בחי' ובכל מאדך וזהו ממעמקים קראתיך ה' מעמקי הלב (ולכן אומרים מזמור זה בעשרת ימי תשובה)

Et tel est le niveau de «et de toute ta puissance» (me'odekha). Et telle est [la signification de] «Des profondeurs, je T'ai appelé, Havaya»: des profondeurs du cœur. (C'est pourquoi ce psaume est récité pendant les Dix Jours de Techouva.)

כי ע"י תשובה עילאה מעומקא דליבא כי רע ומר עזבו את ה' וריחוקו מאור פניו ית' אשר נגעה עד הנפש ממש בקרש איש ולב עמוק.

Car, par la techouva supérieure, qui vient des profondeurs du cœur, parce qu'il est «mauvais et amer» d'«avoir abandonné Havaya», et en raison de son éloignement de la lumière de Son visage, béni soit-Il — éloignement qui atteint l'âme elle-même —, «dans l'intimité de l'homme et un cœur profond»:

ע"י מעורר ג"כ למעלה להיות קראתיך ה' מהעלם אל הגילוי שיתגלה בחי' פנימיות מלכותו ית'

par cela, elle suscite aussi en haut que «Je T'ai appelé, Havaya» advienne, du caché au révélé, afin que le niveau de la dimension intérieure de Sa Royauté, béni soit-Il, se révèle.

(ע"י בד"ה שוש אשיש גבי וזהו תגל נפשי באלקי כו' להיות נגלה כבוד הדר מלכותו בחי' מלי דא"ס כו' ומשם נמשך במלכות דאצילות כי ממלכות שבכתר נעשה כתר שבמלכות כמ"ש בד"ה יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת ע"ש)

(Voir le discours commençant par «Je me réjouirai grandement», au passage «Et telle est [la signification de] "Mon âme exultera en mon D.ieu"», etc. : que «la gloire de la splendeur de Sa Royauté» se révèle, le niveau de la Mal'hout de l'Infini (Ein Sof), etc. ; de là, elle est attirée dans la Mal'hout d'Atsilout. Car de la Mal'hout qui se trouve dans Kéter vient à être le Kéter qui se trouve dans la Mal'hout, comme expliqué dans le discours commençant par «Le jour de fête de Roch Hachana qui tombe un Chabbat»; voir là-bas.)

עלינו וכמ"ש מרחוק ה' נראה לי (ועמ"ש בביאור ע"פ כי המצוה הזאת בפ"י ולא רחוקה היא וע' בזהר ויקרא דף כ' סע"ב [סוף עמוד ב] ובפ"י צו דל"ה סע"ב [סוף עמוד ב])

sur nous ; comme il est écrit : «De loin, Havaya m'est apparu.» (Voir aussi ce qui est écrit dans l'explication du verset «Car cette mitsva», au sujet de l'interprétation de «elle n'est pas éloignée»; voir également le Zohar, Vayikra, page 20b à la fin, et la paracha Tsav, page 35b à la fin.)

וזהו ענין זכרונות שלשון זכרון נופל על דבר שהוא רחוק לכך אומרים אתה זוכר מעשה עולם וכו'

Et telle est la signification des Zikhronot (Souvenirs): le terme «souvenir» s'applique à une chose éloignée. C'est pourquoi nous disons: «Tu Te souviens des actes du monde», etc.,

שהם רחוקים מאור פניו ית' ואנו מעוררים את זכרון האהבה פנימיות מעצמותו ומהותו ית' על ידי השופר שהוא קול היוצא מפנימיות הלב כנ"ל:

car ils sont éloignés de la lumière de Son visage, béni soit-Il ; et nous éveillons le souvenir de l'amour intérieur, issu de Son essence et de Son être, béni soit-Il, au moyen du chofar, qui est une voix jaillissant de la dimension intérieure du cœur, comme mentionné plus haut.

14 ד וזהו הללו יה הללו אל בקדשו הללוהו ברקיע עוזו הללוהו בגבורותיו הללוהו כרוב גודלו הללוהו בתקע שופר.

4. Et voici [le sens de] «Louez Yah! Louez D.ieu (El) dans Sa sainteté; louez-Le dans le firmament de Sa force. Louez-Le pour Ses hauts faits; louez-Le selon l'abondance de Sa grandeur. Louez-Le au son du chofar.»

פי' בקדשו בקדש העליון שהוא מרום וקדוש מובדל בבחינת לבדו מכל בחי' וגדר השפעה (וגם פירוש בקדשו היינו כענין מ"ש בד"ה כי כארץ תוציא צמחה בענין המלך הקדוש קדושתו למעלה מקדושתכם כו' וזהו בקדשו דייקא)

«Dans Sa sainteté» signifie: dans la sainteté suprême, élevée et sainte, séparée, au niveau du «seul», de tout niveau et de toute catégorie de flux. (L'expression «dans Sa sainteté» signifie aussi ce qui est exposé dans le discours commençant par «Car, de même que la terre fait pousser sa végétation», à propos du «Roi saint»: «Ma sainteté est au-dessus de votre sainteté», etc. C'est pourquoi il est dit précisément «dans Sa sainteté».)

שהוא בחי' אש אוכלת ומאל עליון הנ"ל נשפע האור והחיות ע"י רקיע עוזו שהם המסכים רבים שמעלימים ומסתירים גילוי אלקותו ית' בהעלם אחר העלם

C'est le niveau du «feu dévorant». Et du «El Elyon» mentionné précédemment découlent la lumière et la force vitale, par le «firmament de Sa force», c'est-à-dire les nombreux écrans qui dissimulent et cachent la révélation de Sa divinité, béni soit-Il, dans une dissimulation après l'autre.

(עמ"ש בביאור ע"פ שמע ישראל בענין יהי רקיע כו' ויעש אלקים את הרקיע כו' ועיין עוד בזהר בראשית דף ל"ב ע"ב ובפ' ויגש דרי"א ע"א)

(Voir ce qui est écrit dans l'explication du verset «Écoute, Israël», à propos de «Qu'il y ait un firmament», etc., [et] «Dieu fit le firmament», etc. ; voir aussi le Zohar, Bereishis, page 32b, et la paracha Vayigash, page 211a.)

ובגבורותיו הן הם הצמצומים אשר אחר ההעלם והתלבשות אור א"ס ב"ה בכמה מיני לבושין ומדרגות שונות

Et «pour Ses hauts faits (guevourot)»: il s'agit des contractions (tsimtsoumim), par lesquelles, après la dissimulation et l'enveloppement de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, dans de nombreux types de vêtements et à différents niveaux,

אזי נשפע האור והחיות קו לקו זעיר שם זעיר שם כדי שיוכלו כל העולמות עליונים ותחתונים לקבל חיותם כו'

la lumière et la force vitale découlent alors «ligne après ligne, un peu ici, un peu là», afin que tous les mondes, supérieurs et inférieurs, puissent recevoir leur force vitale, etc.

וכרוב גודלו פי' שאחר המסכים והצמצומים נתהוו ונאצלו ונבראו ריבוי רבבות עולמות לאין קץ ותכלית כמ"ש ועלמות אין מספר ובכל עולם אין מספר לגודליו ובגדוד אחד אלף אלפים כו'

Et «selon l'abondance de Sa grandeur» signifie qu'après les écrans et les contractions, vinrent à l'existence, furent émanés et furent créés une multitude de myriades de mondes sans fin ni limite, comme il est écrit: «et des mondes (alamot) sans nombre»; dans chaque monde, ses armées sont sans nombre, et dans une seule armée, il y a mille milliers, etc.

(ולכן כתיב כרוב גודלו ולא כגודל גודלו שלשון רוב מורה שיש כמה מיני ריבוי התחלקות בכח"י גדולת התשפטות החיות בכמה מיניעולמות וכמ"ש בד"ה ענין ק"ש [קריאת שמע] בפ' ואתחנן)

(C'est pourquoi il est écrit «selon l'abondance (rov) de Sa grandeur», et non «selon la grandeur de Sa grandeur»; car le terme rov indique qu'il existe de nombreuses sortes de multiplicité et de divisions dans la grandeur du déploiement de la force vitale en de nombreux types de mondes; comme l'explique le discours commençant par «Le sens de la récitation du Chema», dans la paracha Va'eschanan.)

וכל זה הללוהו להמשיך בתקע שופר שהוא בחי' תשובה עילאה בחי' פנימיות נקודת הלב קול פשוט תקיעה כו' בלא התחלקות אותיות להיות בחינת דיבור כנ"ל.

Et tout cela, «louez-Le», vise à faire descendre, par «la sonnerie du chofar», le niveau de la te-chouva supérieure, l'aspect intérieur du point du cœur : une voix simple, une tekiya, etc., sans division en lettres qui en ferait un aspect de la parole, comme indiqué plus haut.

משא"כ ע"י חיצוניות הלב שהיא צעקה הבאה מבחי' טעם ודעת היא באה לכלל דיבור והתחלקות האותיות כי מכל השכל נחצבו האותיות כי אבא יסד ברתא כמ"ש בזהר.

En revanche, par la dimension extérieure du cœur, qui est un cri provenant du niveau de la raison et de la connaissance, on en vient au domaine de la parole et à la division en lettres ; car les lettres ont été taillées à partir de la puissance de l'intellect, puisque «Abba a fondé la fille», comme il est dit dans le Zohar.

(ועמ"ש מזה בד"ה תקעו בחדש שופר ויש לומר שכנגד ב' בחי' צעקה אלו ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] לא זו מחבבה עד שקראה בתי כו'. עד שקראה אמי.

(Et voyez ce qui est écrit à ce sujet dans le discours commençant par «Sonnez du chofar à la nouvelle lune». On peut dire que ces deux niveaux de cri correspondent à ce que nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : «Il ne cessa de la chérir jusqu'à ce qu'il l'appelle "ma fille"», etc., «jusqu'à ce qu'il l'appelle "ma mère"».

כי בחי' בתי היינו אבא יסד ברתא שהיא הצעקה הבאה מבחי' טעם ודעת. אבל הצעקה שמפנימית הלב נק' אמי שהיא למעלה מהשכל הנמשך בהמדות ועיין בזהר שמות) (ד"כ ע"א) ובפרדס ערך צעקה:

Car le niveau de «ma fille» est celui de «Abba a fondé la fille», c'est-à-dire le cri qui provient du niveau de la raison et de la connaissance. Mais le cri qui vient de la dimension intérieure du cœur est appelé «ma mère» : il se situe au-dessus de l'intellect qui se déploie dans les attributs émotionnels. Voyez aussi le Zohar, Chemot (page 20a), et le Pardes, à l'entrée «Cri».)

15 ה אך הדבר הגורם ההמשכה מבחי' אש אוכלה בחי' קדשו ובחי' אל עליון ולהיות ישראל עלו במחשבה וחלק ה' עמו שיוכלו לעורר התגלות פנימיות מלכותו ית' מעצמותו ומהותו כנ"ל הנה הוא להיות אין מלך בלא עם.

5. Mais ce qui provoque l'effusion depuis le niveau du « feu dévorant », le niveau de « Sa sainteté » et le niveau d'« El Elyon », et [provoque] qu'« Israël est monté en pensée » et que « la part de Havaya est Son peuple », afin qu'ils puissent éveiller la révélation de la dimension intérieure de Sa royauté, béni soit-Il, depuis Son essence et Son être, comme mentionné plus haut, c'est [le principe] qu'« il n'est pas de roi sans peuple ».

(ועמ"ש בד"ה שובה ישראל עד גבי והנה תכלית המכוון הוא מ"ש כו' למען תורא כו' ע"ש).

(Et voyez ce qui est écrit dans le discours commençant par « Reviens, Israël, jusqu'à », au passage : « Or, l'intention ultime est ce qui est écrit », etc., « afin que Tu inspires la crainte », etc. ; voyez là-bas.)

פירוש שהם נקראו במדרגות עמו שהם אנשים כמותו. ומתייחסים אליו בערך מה רק שהם הפחותים שבמדרגות והוא גבוה מעליהם ולכן נקרא מלך עליהם.

Cela signifie qu'ils sont appelés « son peuple » en raison de leur rang, car ce sont des hommes comme lui et qu'ils ont avec lui une certaine relation ; seulement, ils occupent le rang le plus bas, tandis qu'il est élevé au-dessus d'eux. C'est pourquoi il est appelé leur roi.

משא"כ לגבי קוב"ה [קודשא בריך הוא] בעצמו ובכבודו אין ערוך אליו וכמשל אלו נאמר שמלך על עצים ואבנים שאינם מן המין והסוג שיתייחס ותפול עליהם שם המלך להיות מלכותו נקרא עליהם.

En revanche, à l'égard du Saint béni soit-Il, en Son essence et dans Sa gloire, rien ne peut Lui être comparé. C'est comme si l'on disait qu'un homme est roi sur des arbres et des pierres, qui ne sont pas de l'espèce ni de la catégorie auxquelles le titre de « roi » pourrait se rapporter et s'appliquer, de sorte que sa royauté soit considérée comme s'exerçant sur eux.

אבל הוא הברית אשר כרת ה' עמנו כמו במשל הנ"ל שעושה מצד הברית וההתקשרות אשר הכריח את עצמו להיות לו לאוהב נאמן אף שעל פי השכל אינו כדאי לו.

Mais c'est l'alliance que Havaya a conclue avec nous, comme dans l'analogie évoquée plus haut : quelqu'un agit en vertu de l'alliance et du lien par lesquels il s'est contraint à être un ami fidèle de l'autre, même si, selon la raison, celui-ci n'en est pas digne.

כך הנה עשה ה' לנו שהכריח את עצמו כביכול לקשר נפשותינו בו ית' להיות ישראל עלו במחשבה ושיתגלה אור פנימיות מלכותו עלינו

De même, Havaya a agi envers nous : Il s'est contraint, pour ainsi dire, à lier nos âmes à Lui, béni soit-Il, afin qu'« Israël soit monté en pensée » et que la lumière de la dimension intérieure de Sa royauté se révèle sur nous.

וזהו לעברך בברית עד" שכתוב עד יעבור עמך ה' דהיינו לעבור ממדרגה למדרגה ממטה למעלה מאהבה שלמטה מן הדעת עד אהבה העליונה שלמעלה מן הדעת

Et c'est là le sens de « pour que tu entres dans l'alliance », conformément à ce qui est écrit : « jusqu'à ce que Ton peuple passe, Havaya » ; c'est-à-dire passer d'un niveau à l'autre, du bas vers le haut, de l'amour qui est en deçà de la connaissance à l'amour supérieur qui dépasse la connaissance,

שהיא רק בחינת ברית אשר כרת ה' למען הקים אותך היום לו לעם פ"י כי אין מלך בלא עם

qui n'est que le niveau de l'alliance que Havaya a conclue, « afin de t'établir aujourd'hui comme Son peuple ». Cela signifie qu'« il n'est pas de roi sans peuple »,

וצריך לכריתות ברית להקים ולרומם אותך כדי שתהיה בבחי' עם להיות ישראל עלו עד בחי' מחשבה העליונה

et il est nécessaire de conclure une alliance pour vous élever et vous exalter, afin que vous soyez au niveau de «peuple», et qu'Israël s'élève ainsi au niveau de la pensée suprême ;

והוא ית' השפיל את עצמו כביכול להיות לך לאלהים ובזו הבחינה הוא הקישור והיחוד בינו ית' ובין ישראל עם קרובו

et Lui, béni soit-Il, s'est abaissé, pour ainsi dire, « afin d'être votre D.ieu ». C'est en cela que réside le lien et l'unité entre Lui, béni soit-Il, et Israël, « le peuple qui Lui est proche ».

(ועמ"ש מזה בביאור ע"פ כי כארץ תוציא צמחה ע"ש. ועמ"ש בפסוק שיר השירים בפ"י אשר לשלמה ומ"ש ס"פ בראשית בד"ה צאינה וראינה בפ"י במלך שלמה).

(Voyez ce qui est écrit à ce sujet dans l'explication du verset «Car la terre fait pousser sa végétation»; voyez là-bas. Voyez également ce qui est écrit sur le verset «Le Cantique des cantiques», au sujet du sens de «qui est à Shlomo», ainsi que ce qui est écrit à la fin de Parshas Bereishis, dans le discours commençant par «Sortez et voyez», au sujet du sens de «le roi Shlomo».)

אך הנה כתיב משפט לאלקי יעקב שיש משפט למעלה מי יזכה להיות במדרגה זו להיות גילוי אלהותו עליו ושיתקשר נפשו בקשר אמיץ וחזק בה'

Mais il est écrit : «un jugement pour le D.ieu de Yaakov»; car il y a un jugement là-haut pour déterminer qui méritera d'atteindre ce niveau, de sorte que la révélation de Sa divinité repose sur lui et que son âme soit liée à D.ieu par un lien ferme et solide.

לכן צריך לעורר זה בראש השנה תחלת מעשיך ואז הוא בחי' ויהי בישורון מלך (וכמ"ש במ"א שבחי' ישורון זהו בחי' גבוה מאד וע' בזהר שמות)

C'est pourquoi il faut susciter cela à Roch Hachana, «le commencement de Tes œuvres»; alors se manifeste le niveau de «Il fut Roi en Yeshurun». (Comme il est expliqué ailleurs, le niveau de Yeshurun est un niveau très élevé; voyez le Zohar, Shemos,

(דף ט"ז ע"ב) ובפ' אחרי (דס"א סע"ב [סוף עמוד ב]) וגם ישורון מלשון שיר שהוא מבחי' עגולים שנמשך מבחי' סוכ"ע ואפשר דהיינו בחי' הנשמות כמו שעלו במחשבה כו'

page 16b, ainsi que Parshas Acharei, page 61b à la fin.) De plus, Yeshurun vient du mot shir, «chant», qui relève du niveau des cercles (iggulim), lesquels découlent du niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin); il se peut que cela désigne le niveau des âmes telles qu'elles s'élevèrent dans la pensée, etc.

וזהו אמרו לפני מלכיות כדי שתשמליכוני עליכם שתוכלו להמליכו מפנימיות מלכותו ית' ויתעלה ויעלה זכרונכם לפניו לטובה שיזכור ויעורר בחי' הברית והקשר שישראל עלו במחשבה וגם כי עתה רחוק ממנו בעונינו ועונותיכם מבדילין כו'.

Tel est le sens de : «Dites devant Moi les Mal'houyot, afin que vous Me fassiez Roi sur vous»: que vous puissiez Le faire Roi à partir de la dimension intérieure de Sa royauté, béni soit-Il et exalté. Et «votre souvenir s'élèvera devant Lui pour le bien»: qu'Il se souvienne et suscite le niveau de l'alliance et du lien par lequel Israël s'éleva dans la pensée, bien qu'à présent Il soit devenu distant de nous à cause de nos fautes, et que «vos fautes vous séparent», etc.

מ"מ ע"י אתערותא דלתתא אתערותא דלעילא ובמה בשופר דהיינו ע"י פנימיות הלב כנ"ל לעורר מעומקא דליבא להתחרט בעקירת הרצון מנקודה אמיתית שבלב כו' ואזי יתגלה כו' כנ"ל:

Néanmoins, par un éveil d'en bas [vient] un éveil d'en haut. «Et par quoi? Par le chofar»: c'est-à-dire par la dimension intérieure du cœur, comme mentionné plus haut, afin de susciter [en soi], du plus profond du cœur, le regret, avec un déracinement de la volonté à partir du point véritable du cœur, etc. Alors se révélera, etc., comme mentionné plus haut.

16 ו זהו ושקל בפלס הרים וגבעות במאזנים כי הנה הרים וגבעות הם בחי' ומדריגות האהבה כי ב' בחינות הם הרים וגבעות הם במדריגתן למטה מבחי' הרים

6. Et voici le sens de : «Il a pesé les montagnes avec un fléau et les collines avec une balance.» Les montagnes et les collines désignent des niveaux et des degrés d'amour; il y a en effet deux niveaux, les montagnes et les collines. Les collines se situent à un niveau inférieur à celui des montagnes,

כי גבעות אינן אמהן שמקבלין מן ההרים והוא בחי' אהבה בחיצוניות הלב הנלקח מטעם ודעת והתבוננות בגדולת ה'

car «les collines sont les Mères», qui reçoivent des montagnes. Cela correspond au niveau de l'amour dans la dimension extérieure du cœur, qui découle du raisonnement, de la connaissance et de la contemplation de la grandeur de D.ieu,

כי רב הוא והנה כדי לזכך נפשו להאירה באור אהבה זו צריך להמשיך עליו אור תורה ומצות
combien Il est grand. Or, pour raffiner son âme et l'illuminer de la lumière de cet amour, il faut attirer sur soi la lumière de la Torah et des mitsvot.

כי רמ"ח פיקודין הם רמ"ח אברים דמלכא והם בחי' אברים החיצונים ותורה היא בבחי' אברים הפנימים

Car «les 248 commandements sont les 248 membres du Roi»; ils correspondent aux membres extérieurs, tandis que la Torah correspond aux organes intérieurs.

ולכן ת"ת [תלמוד תורה] כנגד כולם שחיות הנפש תלוי יותר באברים הפנימים שנקיבתן במשהו והם הם כמשל כף מאזנים ששוקלין בכף זו ונותנים משא בכף השניה להכריע כך ע"י משא התורה והמצות מכריע כף האהבה להאיר על נפשו

C'est pourquoi «l'étude de la Torah équivaut à toutes les autres», car la vie de l'âme dépend davantage des organes intérieurs, dont la moindre perforation [est fatale]. Ils sont comme les plateaux d'une balance : on pèse dans un plateau et l'on place un poids dans le second afin de faire pencher [la balance]. De même, par le poids de la Torah et des mitsvot, on fait pencher le plateau de l'amour, afin qu'il illumine son âme.

(וכמ"ש במ"א שזהו ענין מחצית השקל ומ"ש ע"ז ברע"מ [ברע"א מהימנא] אבנא למשקל בה דא י" ועמ"ש בד"ה השמים כסאי בענין והארץ הדום רגלי ועמ"ש בד"ה רני ושמחי בפ"י מאזני צדק)

(Comme il est expliqué ailleurs, tel est le sens du demi-shekel, ainsi que de ce que le Raaya Mehemna dit à ce sujet: « Une pierre pour peser: c'est le youd. » Voir aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par « Les cieus sont Mon trône », au sujet de « et la terre est Mon marchepied »; et ce qui est écrit dans le discours commençant par « Chante et réjouis-toi », sur le sens de « balances justes ».)

אבל בחי' ומדרגות הרים הם בחינת הרים הגבוהים שהיא בחי' האהבה שלמעלה מן הטעם ודעת
Mais les niveaux et les degrés des montagnes correspondent aux « hautes montagnes », c'est-à-dire au niveau de l'amour qui dépasse le raisonnement et la connaissance,

שהיא למעלה מבחי' תורה ומצות דאורייתא מחכמה נפקת וא"א להגיע אליה ע"י תורה ומצות כ"א ע"י תשובה מעומקא דליבא שלמעלה מן הדעת מחמת ריחוקו מאור פניו ית' שאז מרחוק דוקא ה' נראה לי כנ"ל.

qui dépasse le niveau de la Torah et des mitsvot, car « la Torah procède de 'Hokhma ». Il est impossible d'y parvenir par la Torah et les mitsvot, mais seulement par la techouva qui vient des profondeurs du cœur, au-delà de la connaissance, en raison de l'éloignement de la lumière de Sa face, béni soit-Il; car alors, c'est précisément « de loin » que « Havaya m'est apparu », comme il a été dit plus haut.

וזהו ענין פלס פ"י שהוא המשקל של עץ ארוך ורצועות תלוין בראשו (שקורין בעזמין) ששם שוקלין את הדבר הניתן בו ואריכות וכובד העץ ומרחקו הוא המכריעו.

Et voici le sens de « peles » : c'est un instrument de pesée constitué d'une longue poutre de bois, à l'extrémité de laquelle sont suspendues des courroies (qu'on appelle un bezmen) ; on y pèse la chose qu'on y place. C'est la longueur et le poids du bois, ainsi que la distance, qui le font pencher.

וכך ע"י המרירות שבנפשו על ריחוקו מאת ה' אשר רחק ממנו בתכלית וע"י עקירת הרצון ממה שהיה תקוע בו בתחלה הוא מעורר את האהבה רבה העליונה שלמעלה מן הדעת.

De même, par l'amertume que l'on éprouve dans son âme au sujet de son éloignement de D.ieu, de qui l'on est devenu tout à fait éloigné, et en déracinant la volonté de ce en quoi elle était d'abord profondément ancrée, on éveille le grand amour supérieur (ahava rabba), qui dépasse la connaissance.

(ובזהר נזכר ענין ושקל בפלס כו' ס"פ תרומה) (דקע"ה סע"ב [סוף עמוד ב]). ובמאורי אור פי' פלס הוא בינה הובא בספר עה"כ [ערכי הכינויים] ויש לכווננו

(Le Zohar mentionne également le sujet de « Il a pesé avec une balance », etc., à la fin de Terouma, page 175b, à la fin.) Et dans Me'orei Or, peles est expliqué comme désignant Bina, comme cela est cité dans le livre Erchei HaKinuyim ; on peut mettre cela en concordance

עם מש"כ [מה שכתוב] ע"פ מ"ש בפרדס ש"ה פ"א שהבינה נקרא תשובה כי שם עיקר תליית הסליחה והכפרה בכח כתר עליון השופע עליה.

avec ce qui est écrit [ici], d'après ce qui est exposé dans le Pardes, Porte 8, chapitre 1 : Bina est appelée techouva, car c'est d'elle que dépendent principalement le pardon et l'expiation, par la puissance du Kéter suprême qui se déverse en elle.

וע' בזהר ויקרא (דט"ז א') ועמ"ש בפ' פינחס בד"ה צו את בניי [בני ישראל] מענין התשובה גבי ובכח התשובה שהיא הארה מבחי' סוכ"ע כו'

Voyez le Zohar, Vayikra, page 16a. Voyez également ce qui est écrit dans la paracha de Pin'has, dans le discours commençant par « Ordonne aux enfants d'Israël », au sujet de la techouva, à [l'endroit où il est écrit] : « Et par la puissance de la techouva, qui est une illumination du niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin) », etc. ;

ע"ש והמשכה זו היא ע"י המרירות מהריחוק וע' בד"ה כי המצוה הזאת גבי וזהו אנכי אנכי הוא כו' והכח הזה שיש בתשובה כו' ע"ש.

voyez là-bas. Cet influx est attiré par l'amertume éprouvée devant l'éloignement. Voyez également le discours commençant par « Car cette mitsva », à l'endroit où il est question de « Et voici [le sens de] "Moi, Moi, c'est Lui" », etc., [ainsi que] de « Et cette puissance qui se trouve dans la techouva », etc. ; voyez là-bas.

17 ומכ"ז [ומכל זה] יובן ענין הפלס שהמרירות מהריחוק זהו בחינת נעוץ סופן בתחלתן ועי"ז ממשיך האהבה רבה העליונה.

De tout cela, on comprendra le sens du fléau (peles) : l'amertume éprouvée devant l'éloignement est le niveau de « leur fin est enchâssée dans leur commencement » ; par là, on attire l'amour sublime supérieur.

וזוהו הרים הגבוהים ליעלים פיי שבחיי הרים הגבוהים נמשך למטה עיי יעלים שהוא בחיי קול השופר כי שופר של ראש השנה של יעל פשוט שהוא בחינת תשובה מעומק הלב כנ"ל.

Et c'est là le sens de « Les hautes montagnes sont pour les bouquetins (ye'elim) » : autrement dit, le niveau des hautes montagnes est attiré vers le bas par les ye'elim, qui correspondent à la voix du chofar ; car « le chofar de Roch Hachana est la corne droite d'un bouquetin (ya'el) », ce qui correspond à la techouva venant du plus profond du cœur, comme mentionné plus haut.

18 ולשון יעל הוא לשון עלייה שמעלה את האדם לבחינת ומדריגת האהבה שלמעלה מן הדעת ופשוט דכל מאי דפשיט ליכיי [ליביה] טפי עדיף

Et le mot ya'el vient du terme aliyah (élévation), car il élève la personne au niveau et au degré de l'amour qui dépasse la connaissance. Et « droit » (pachout) : « plus on étend (pachit) son cœur, mieux cela vaut » ;

דהיינו לפשוט את האהבה מהתלבשותה בגוף להיות צועק לבו בקרבו למסור נפשו להד ולהתכלל באחד.

c'est-à-dire dépouiller (lifchot) l'amour de son enveloppe dans le corps, afin que son cœur crie au-dedans de lui, pour livrer son âme à D.ieu et s'inclure dans l'Un.

19 וזהו וכאשר נשבע לאבותיך לאברהם ליצחק וליעקב שהם בחיי הרים הגבוהים כי בעבר הנהר ישבו אבותיכם.

Et cela est [le sens de] « et comme Il l'a juré à tes pères, à Avraham, à Yits'hak et à Yaakov », qui sont le niveau des « hautes montagnes » ; car « vos pères demeuraient au-delà du fleuve ».

ונהר הוא היוצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד כו' שהוא בחיי המשכת אור א"ס ב"ה להיות שם השגת הנבראים כו' כמ"ש במ"א

Et le fleuve est celui qui « sort d'Éden pour arroser le jardin, et de là se divise », etc. ; il représente le niveau du rayonnement de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, afin que les créatures puissent y appréhender, etc., comme cela est expliqué ailleurs.

אבל מעבר הנהר הוא למעלה מן הדעת בחינת הרים הגבוהים שם הוא שרש בחיי ומדריגות

Mais au-delà du fleuve se trouve ce qui est au-dessus de la connaissance, le niveau des hautes montagnes ; là se trouve la racine des niveaux et des degrés

האבות ומשם היתה השבועה והכריתת ברית להיות לך לאלהים בבחי' פנימית כנ"ל (ועמ"ש בד"ה ביום השמיני עצרת בפ"י אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם):

des Patriarches. C'est de là que provenaient le serment et la conclusion de l'alliance, afin d'être ton Dieu, au niveau intérieur, comme mentionné ci-dessus. (Voir aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par « Au huitième jour, une assemblée solennelle », au sujet du sens de « que Tu as juré à nos pères depuis les jours d'autrefois ».)

20 קיצור. (א) פ"י נצבים כולכם ע"ד כהתאסף כו' יחד כו' להיות לאחדים מבלי ימצא האדם ראש וסוף: (ב) והיינו כדי לעברך בברית.

Résumé. (a) Le sens de «vous êtes tous debout» rejoint celui de «lorsque [les chefs du peuple] se rassemblèrent», etc., «ensemble», etc.: devenir un, sans qu'aucune personne soit tête ni fin. (b) Et cela, afin que «tu entres dans l'alliance».

דהיינו כאלו נעשה לאחדים ועד"ז נאמר כי חלק ה' עמו וע"ז נאמר הנה אנכי כורת ברית וגו': C'est-à-dire comme s'ils étaient devenus un; et dans le même esprit, il est dit: «car la part de Havaya est Son peuple»; et c'est à ce sujet qu'il est dit: «Voici, Je conclus une alliance», etc.

(ג) וזהו ענין מלכיות וזכרונות שבר"ה [שבראש השנה] לעורר התגלות מלכותו ית' עלינו ע"י זכרון הברית. ובמה בשופר.

(c) Tel est le sens des Mal'houyot et des Zikhronot à Roch Hachana: éveiller la révélation de Sa royauté, béni soit-Il, sur nous, par le souvenir de l'alliance. «Et par quoi? Par le chofar.»

שהוא בחי' תשובה עילאה בקשו פני פנימית הלב. ונמשך ע"י את פניך ה' אבקש. C'est le niveau de la techouva supérieure: «Recherchez ma face», la dimension intérieure du cœur. Et cela est suscité par «Ta face, Havaya, je rechercherai».

כי מבחינת אחרי ה' ילכו בחי' זיו והארה נמשך להיות כאריה שבמרכבה ישאג שנק' עדיין צעקה מחיצוניות הלב.

Car du niveau de «C'est derrière Havaya qu'ils iront», le niveau de rayonnement et de lumière, vient ce qui est semblable au lion du Char: «il rugira». Cela est encore appelé un cri provenant de la dimension extérieure du cœur.

אבל הקב"ה בכבודו ובעצמו הוא רם ומתנשא מימות עולם. וזהו ענין אש אוכלה הוא. וזהו ענין פניך הוי'.

Mais le Saint béni soit-Il, dans Sa gloire et Son essence, est élevé et exalté au-dessus des jours du monde. Tel est le sens de « Il est un feu dévorant ». Et tel est le sens de « Ta face, Havaya ».

ומזה נמשך הצעקה מפנימית הלב. ועיי' מעורר למעלה גילוי פנימית מלכותו ית' עלינו. וזהו ענין זכרונות זכרון האהבה פנימית מעצמותו ומהותו ית':

Et de là est suscité le cri provenant de la dimension intérieure du cœur. Ainsi, on éveille en haut la révélation de la dimension intérieure de Sa royauté, béni soit-Il, sur nous. Tel est le sens des Zikhronot: le souvenir de l'amour intérieur, provenant de Son essence et de Son être, béni soit-Il.

(ד) וזהו ענין הללו אל בקדשו כו' עד בתקע שופר: (ה) וכי' [וכל זה] הוא למען הקים אותך היום לו לעם

(d) Tel est le sens de « Louez El dans Sa sainteté », etc., jusqu'à « au son du chofar ». (e) Et tout cela a lieu « afin de t'établir aujourd'hui comme peuple pour Lui ».

כי אין מלך בלא עם. ובזו הבחינה הוא הקישור והיחוד והברית אשר כרת ה' עמנו.

Car « il n'y a pas de roi sans peuple ». C'est sous cet aspect que se trouvent le lien, l'unité et l'alliance que Havaya a conclue avec nous.

אך כתיב משפט לאלהי יעקב. וצריך לעורר זה בר"ה [בראש השנה]. וזהו ענין אמרו לפני מלכיות וזכרונות ושופרות:

Mais il est écrit : « un jugement pour le D.ieu de Yaakov » ; il faut éveiller cela à Roch Hachana. Tel est le sens de : « Dites devant Moi les Mal'houyot, les Zi'hronot et les Chofarot. »

(ו) וזהו ענין וכאשר נשבע לאבותיך כי בעבר הנהר יוצא מעדן ישבו אבותיכם והוא בחי' לעברך בברית עד יעבור עמך כו'

(f) Tel est le sens de « comme Il l'a juré à tes pères » : car « au-delà du fleuve » qui sort de l'Éden, « vos pères demeurèrent » ; c'est le niveau de « pour que tu entres dans l'alliance », « jusqu'à ce que Ton peuple passe »...

ונק' הרים הגבוהים ליעלים ועד"ז שופר של ר"ה [ראש השנה] של יעל פשוט וע"ז נאמר ושקל בפלס הרים כו':

Ils sont appelés « les hautes montagnes, pour les bouquetins » ; dans le même esprit, « le chofar de Roch Hachana est la corne droite d'un bouquetin ». À ce sujet, il est dit : « Il a pesé les montagnes avec une balance », etc.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/nitzavim/1/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak